MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF

Seduta tas-26 ta' Mejju, 2005

Citazzjoni Numru. 2802/1996/1

Perit Arkitett u Inġinier Ċivili Renato LaFERLA

vs

Louis KIRKOP

Il-Qorti:

Rat l-Att taċ-Ċitazzjoni mressaq fis-26 ta' Settembru, 1996, li bih l-attur ippremetta;

Illi l-konvenut kien nkariga lill-attur sabiex jagħmillu l-proġetazzjoni ta' bini fuq fejn kien hemm post antik li kien qed jaqa' f'Numru 323 Main Street, Ħaż-Żebbuġ u sussegwentement jottjenilu l-permess neċessarju mill-Awtorita' tal-Ippjanar (li fiż-żmien meta saret l-applikazzjoni kienet l-PAPB) u fiddiriġilu u jissorveljalu l-eventwali kostruzzjoni fit-totalita tagħha;

Illi l-istess attur għamel ix-xogħol ta’ proġettazzjoni kollu rikjest u ottjenji lill-konvenut l-permess mill-ġja msemmija Awtorita’ tal-Ippjanar rekanti Numru 768/92 datat 7 ta’ Jannar 1992 li bih setgħu jinbnew fuq is-sit msemmi, garaxxijiet kbar fil-kantina u fis-sular tal-art u żewġ appartamenti fis-sular ta’ fuq (*first floor)* bil-kmamar tal-ħasil tagħhom u aċċess għall-bejt fis-sular għal dan sovrastanti;

Illi tali xogħolijiet nbdew u twasslu sat-tisqif tal-parti l-kbira tas-sular tal-art pero’ twaqqfu f’dan l-istadju għax għal diversi raġunijiet kellhom isiru xi tibdiliet li l-impjegati tal-Awtorita’ tal-Ippjanar għal xi raġunijiet tagħhom qed iġibuha b’diffiċili li japprovaw;

Illi l-konvenut kien inkariga ukoll lill-istess attur sabiex jagħmillu proġettazzjoni ta’ bini fuq fejn l-istess konvenut kellu f’idejh garaxx antik f’Numru 337 fl-istess triq u sussegwentement jottjenielu l-permess meħtieġ mill-Awtorita’ tal-Ippjanar u jiddiriġielu u jissorveljalu l-eventwali kostruzzjoni fit-totalita’ tagħha;

Illi l-istess attur għamel ix-xogħol ta’ proġetazzjoni minnu rikjest għal dan il-għan u ottjena għall-konvenut l-permess mill-istess Awtorita’ rekanti Numru 2321/94 datat 13 ta’ Lulju 1994 li bih seta’ jinbena fuq s-sit l-aħħar msemmi garaxx ġdid flok il-qadim fis-sular tal-art b’fuq u fis-sular ta’ fuq appartament wieħed b’kamra tal-ħasil u aċċess għall-bejt f’sular ieħor sovrastanti;

Illi tali xogħolijiet nbdew billi sar ftit ħatt mill-bini l-qadim;

Illi l-konvenut u l-attur ftehmu illi l-ħsieb inizjali kellu jiġi modifikat biex flok l-appartament fuq isir kollu sala waħda għall-lezzjonijiet taż-żfin;

Illi b’ittra reġistrat datata 9 ta’ Settembru 1996, li kopja tagħha qed tiġi hawn annessa u mmarkata Dokument RLF 1, l-attur abbanduna ż-żewġ bċejjeċ xogħol fuq deskritti, nnotifika lill-konvenut b’tali abbandun u talbu jħallsu s-somma ta’ tlett elef mitejn u tnejn u ħamsin Liri Maltin u ħamsa u sittin ċenteżmu (Lm3252.65) bħala

bilanċ ta' drittijiet professjonali u spejjeż lilu dovuti sussegwenti għal tali abbandun;

Illi l-konvenut baqa' inadempjenti u għalhekk l-istess konvenut għadu debitur lejn l-attur għall-fuq msemmija somma jew somma verjuri oħra li trid tiġi likwidita minn dina l-Onorabbli Qorti;

Għaldaqstant l-attur talab lil din l-Onorabbli Qorti għaliex m'għandiex għal dawn ir-raġunijiet premessi:

1. Tillikwida l-ammont dovut lill-attur bħala drittijiet professjonali tal-istess attur u spejjeż inkorsi mill-istess attur fl-interess tal-istess konvenut u dana okkorendo b'nomina ta' periti nominandi;

2. Tikkundanna lill-konvenut sabiex iħallas lill-attur il-bilanċ li jirriżulta dovut mill-ammont hekk likwidat.

Bl-imgħaxijiet u bl-ispejjeż inklużi dawk tal-Mandat tas-Sekwestru Numru 4616/96 ppreżentat fis-16 ta' Settembru 1996 kontra l-konvenut li huwa minn issa nġunt għas-subizzjoni.

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xiehda tal-attur, flimkien mad-dokument mehmuż magħha;

Rat in-Nota mressqa fit-18 ta' Ġunju, 1997, li biha l-imħarrek eċċepixxa;

Illi t-talba attriċi hija infondata fil-fatt u fid-dritt għas-segwenti raġunijiet:

1. Qabel xejn kien hemm ftehim espress li l-ħlas tad-drittijiet professjonali tal-attur għax-xogħol ta' perit kellu jkun dak ta' erba' mitt Lira (Lm400), somma li ġa ġiet imħallsa lill-attur mill-eċċipjent;

2. Illi fi kwalunkwe każ u mingħajr preġudizzju għall-premess, l-ammont illum pretiż mill-attur huwa ferm inqas minn dak pretiż minnu ftit qabel ma abbanduna il-proġett, u fi kwalunkwe każ ukoll huwa eċċessiv;

Salvi eċċezzjonijiet oħra.

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xiehda tal-imħarrek;

Rat id-degriet tagħha (diversament presjeduta) tal-10 ta' Diċembru, 1997[1], li bih tat lill-attur il-fakulta' li jressaq il-provi tiegħu bil-mezz tal-affidavit;

Rat in-Nota mressqa mill-attur fil-11 ta' Frar, 1998[2] mehmuża ma' liema kien hemm affidavit bix-xhieda tiegħu u bosta provi dokumentali;

Rat id-degriet tagħha (diversament presjeduta) tat-23 ta' Marzu, 1998[3], li bih ħatret lill-Avukat Maria Dolores Gauċi bħala Assistent Ġudizzjarju sabiex tiġbor il-provi tal-partijiet dwar il-każ;

Rat il-verbali tas-seduti miżmuma mill-Assistent Ġudizzjarju, fosthom dak magħmul waqt is-seduta tat-3 ta' Frar, 1999;

Rat id-degriet tagħha tal-14 ta' Mejju, 2003[4], li bih ordnat lill-Assistent Ġudizzjarju żżomm l-aħħar seduta għall-għeluq tal-provi tal-imħarrek;

Rat id-degriet tagħha tat-2 ta' Ottubru, 2003, li bih iddikjarat magħluq l-istadju tal-ġbir tal-provi u, fuq talba tad-difensuri tal-partijiet, tat żmien biex jitressqu noti ta' sottomissjonijiet;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa mill-attur fl-1 ta' Diċembru, 2003[5];

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa mill-imħarrek fil-31 ta' Mejju, 2004[6], bi tweġiba għal dik tal-attur;

[1] Paġ. 14 tal-proċess
[2] Paġġ. 16 sa 114 tal-proċess
[3] Paġ. 118 tal-proċess
[4] Paġ. 264 tal-proċess
[5] Paġġ. 268 sa 273 tal-proċess
[6] Paġġ. 279 sa 286 tal-proċess

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-degrieti tagħha tas-7 ta’ Ottubru, 2004, tat-13 ta’ Jannar, 2005, u tas-17 ta’ Marzu, 2005, li bihom ħalliet il-kawża għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni għal likwidazzjoni u ħlas ta’ drittijiet professjonali. L-attur huwa perit arkitett. Huwa kien imqabbad mill-imħarrek biex ifassal binja ġdida minflok post li kellu jitwaqqa’, u kif ukoll li japplika għall-permessi relattivi dwar il-binja l-ġdida. Aktar ’il quddiem, l-imħarrek talab lill-attur jagħmel l-istess tfassil f’bini ieħor tiegħu fl-istess triq u li wkoll japplika għall-permessi għall-iżvilupp. Kien sar ftehim dwar il-ħlas taż-żewġ operazzjonijiet, iżda nqalgħu intoppi bejn l-attur u l-imħarrek u l-attur bagħat javża lill-imħarrek li ma kienx se’ jkompli jaħdimlu. L-attur irid il-ħlas tax-xogħol tiegħu, meqjus skond it-Tariffa partikolari għal każi bħal tiegħu;

Illi għal din l-azzjoni, l-imħarrek laqa’ billi qal li dwar il-ħlas kien hemm ftehim u hu ħallas kulma kien dovut skond dak il-ftehim. Żied jgħid ukoll li dak li qed jippretendi l-attur huwa eżaġerat;

Illi l-fatti ewlenin li jsawru l-każ jibdew għall-ħabta ta’ Lulju tal-1991, meta l-imħarrek mar ikellem lill-attur u talbu dwar ix-xogħol li kellu fi ħsiebu dwar post bin-numru 323[7], Triq il-Kbira, Ħaż-Żebbuġ. Wara li l-attur kien żar il-post f’Awissu, f’dak l-istess xahar kien bagħat lill-imħarrek sensiela ta’ pjanti dwar il-bini l-ġdid li kellu jittella’ wara li jitwaqqa’ l-post imsemmi[8], u f’Jannar tal-1992[9], l-attur bagħat lill-imħarrek l-istima ta’ kemm kien maħsub li jiġi jiswa l-proġett jekk jinbena kollu. L-attur u l-imħarrek qablu li l-ħlas professjonali lill-attur għal dan il-proġett kellu jkun ta’ erba’ mitt lira Maltija (Lm 400). L-applikazzjoni għall-iżvilupp tas-sit tressqet fi Frar tal-1992,

[7] Fid-dokumentazzjoni mressqa, dan il-fond jissemma wkoll bħala numru 10, Triq il-Kbira
[8] Dokti. “RLF1” sa “RLF7”, f’paġġ. 32-9 tal-proċess.
[9] Dok “RLF8”, f’paġġ. 40-3 tal-proċess

iżda ma ntlaqgħetx għaliex ma kinitx taqbel ma' restrizzjoni ta' għoli ta' bini f'dawk l-inħawi[10]. L-attur ħejja pjanti oħrajn li ntbagħtu f'Novembru tal-1992[11]. Permess għall-iżvilupp ta' dak is-sit inħareġ f'Jannar tal-1994[12], u ngħata l-avviż lill-Awtorita' li x-xogħol kellu jinbeda fis-6 ta' Jannar, 1995[13];

Illi f'Diċembru tal-1993, l-imħarrek qabbad lill-attur biex jippjanalu proġett ta' żvilupp fil-fond bin-numru 337, Triq il-Kbira, Ħaż-Żebbuġ. Għal dan ix-xogħol, kien hemm ftehim li l-attur jitħallas dritt ta' mija u ħamsin lira Maltija (Lm 150). L-imħarrek qabel mal-proġett propost, wara li saret l-applikazzjoni mal-Awtorita' għall-ħruġ tal-permessi, ingħata l-permess għall-iżvilupp fit-13 ta' Lulju, 1994[14];

Illi għal raġuni jew oħra, wara li nbeda x-xogħol fuq is-sit numru 323, l-imħarrek talab bdil fix-xejra tal-bini li kellu jittella', u minbarra dan, kellhom isiru xogħlijiet oħrajn ta' tisħiħ tal-bini minħabba s-sejba ta' bir u minħabba l-kundizzjoni tal-ħitan tal-appoġġ taż-żewġ fondi li jmissu mas-sit. L-attur baqa' jissorvelja x-xogħol li kien għaddej u kif mibdul, u kif ukoll iżomm kuntatt mal-Awtorita' dwar dak li kien propost li jsir. F'Lulju tal-1996[15], l-Awtorita' ħarġet Avviż biex Tieqaf u ta' Twettiq dwar ix-xogħol fuq is-sit. B'ittra datata 9 ta' Settembru, 1996[16], l-attur bagħat jgħarraf lill-imħarrek li ma kienx se' jibqa' jaħdimlu aktar u talbu jħallas ammont hemm imfisser. L-attur jgħid li b'kollox tħallas ħames mija u ħamsin lira Maltin (Lm550)[17], għalkemm aktar tard[18] jidher li jistqarr li kien tħallas mitejn u disgħa u disgħin lira (Lm 299) oħra wara li kien bagħat kont ieħor f'Awissu tal-1996[19], ftit jiem qabel ma kien temm l-inkarigu. Ġimgħa wara, l-attur talab il-ħruġ ta' Mandat ta' Sekwestru kawtelatorju kontra l-imħarrek. Il-kawża nfetħet fis-26 ta' Settembru, 1996;

[10] Dok "RLF12", f'paġ. 47 tal-proċess
[11] Dok "RLF16", f'paġ. 52 tal-proċess
[12] Dok "RLF18", f'paġġ. 54-5 tal-proċess
[13] Dok "RLF19", f'paġ. 59 tal-proċess
[14] Dok "RLF28", f'paġġ. 84-5 tal-proċess
[15] Dok "RLF25", f'paġ. 81 tal-proċess
[16] Dok "RLF27", f'paġ. 83 tal-proċess
[17] Dokti "RLF30", "RLF36", "RLF39" u "RLF41", f'paġġ. 89, 107, 111 u 114 tal-proċess
[18] Par 02 tan-Nota ta' Sottomissjonijiet tiegħu, f'paġ. 269 tal-proċess
[19] Dok f'paġ. 91 tal-proċess

Illi għal dak li jirrigwarda l-konsiderazzjonijiet legali marbutin mal-każ, irid jingħad li filwaqt li l-imħarrek jibni l-każ tiegħu fuq l-eżistenza ta' ftehim li kien intlaħaq mal-attur u li kien jorbot lill-partijiet, l-attur – filwaqt li ma jiċħadx li kien hemm ftehim – isejjes l-azzjoni tiegħu fuq il-fatt li r-rabta professjonali bejnu u l-imħarrek inħallet meta x-xogħol li kien tqabbad jissorvelja ma kienx għadu ntemm. B'dan il-mod, inħolqu bejn il-partijiet żewġ kwestjonijiet li jaħbtu ras ma' ras. Min-naħa tal-attur, huwa jgħid li, ladarba r-rabta professjonali bejnu u l-imħarrek intemmet bl-abbandun, kien jistħoqqlu jitlob ħlas tax-xogħol li laħaq ta lill-istess imħarrek lil hinn mill-prezz miftiehem. Min-naħa tal-imħarrek, jgħid li dan ħallas lill-perit dak li kien miftiehem u ma għandux x'iħallas aktar (anzi, l-imħarrek jimplika li, minħabba n-nuqqasijiet li jixli bihom lill-attur, dan għandu saħansitra jrodd lura xi ħlasijiet żejda li rċieva bla mistħoqq u taħt pressjoni);

Illi l-imħarrek iressaq sensiela ta' argumenti siewja dwar x'inhuma l-effetti ta' ftehim milħuq bejn żewġ partijiet jew aktar u li fih jintrabtu b'obbligi reċiproki, fosthom ir-regola li ftehim għandu jitwettaq (*pacta sunt servanda*) u li l-kuntratti għandhom jitwettqu bil-bona fidi. Fuq kollox, jisħaq li l-ebda parti ma tista' minn jeddha u waħedha taqbad u tibdel ir-rabtiet kuntrattwali tagħha;

Illi l-Qorti ssib li ż-żewġ partijiet jaqblu li kien sar ftehim. Dan il-ftehim kien sar bil-fomm u kien sar f'żewġ fażijiet: Bl-ewwel wieħed jirreferi għall-iżvilupp fil-fond numru 323 u t-tieni wieħed jirreferi għall-iżvilupp fil-fond numru 337. Hemm qbil ukoll li l-ftehim dwar l-ewwel fond kellu jkun ta' ħlas ta' mitt lira Maltija (Lm 100) għal kull sular approvat, filwaqt li fil-każ tat-tieni fond il-ħlas kellu jkun ta' mija u ħamsin lira Maltija (Lm 150) ta' kollox. Hemm qbil li dawk il-ftehim kienu jinkludu kollox, fis-sens li d-dritt miftiehem bħala dovut lill-attur għall-prestazzjonijiet professjonali tiegħu kellhom ikopru kull fażi tal-proġetti, sat-tmiem tal-binja;

Illi l-Qorti madankollu hija tal-fehma li, għalkemm il-prinċipji msemmija mill-imħarrek għandhom saħħa dottrinali ewlenija u huma ta' min jimxi fuqhom fit-tħaddim

u t-tifsir xieraq tal-effetti tal-kuntratti, l-imħarrek naqas li jqis li l-ftehim li ntlaħaq bejnu u l-attur kien jiddependi minn relazzjoni professjonali fiduċjarja li taf taffettwa bis-sħiħ il-patti tal-ingaġġ oriġinali. Kemm hu hekk, l-ebda waħda mis-sentenzi msemmija minnu fin-Nota mirquma tiegħu ma tirrigwarda każ bħal dan li għandha quddiemha l-Qorti hawnhekk, iżda każijiet ta' kuntratti bilaterali jew sinallagmatiċi ordinarji;

Illi huwa stabilit li l-kuntratt li bih perit arkitett u klijent tiegħu jiftehmu li tal-ewwel jagħti s-servizzi professjonali tiegħu huwa kuntratt ta' kiri ta' xogħol u ta' industrija, liema kuntratt huwa suġġett għall-kundizzjoni riżoluttiva taċita bħal kull kuntratt bilaterali ieħor[20]. Dan ifisser li, meta kundizzjoni bħal dik isseħħ, l-obbligazzjoni tiġi maħlula u terġa' tqiegħed il-ħwejjeġ fil-qagħda bħallikieku l-obbligazzjoni ma kienet saret qatt[21]. Iżda dawn id-dispożizzjonijiet li jgħoddu għall-obbligazzjonijiet in ġenerali iridu jittieħdu b'qies fil-qafas tal-kuntratt partikolari li jkun, u f'każ li l-kuntratt partikolari jkollu regoli li ma jaqblux mar-regola ġenerali, japplikaw ir-regoli tal-kuntratt partikolari[22];

Illi l-artikolu 1627 tal-Kodiċi Ċivili jagħmel applikabbli għall-kuntratt ta' kiri ta' xogħol u ta' industrija, fost l-oħrajn, id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 1570 tal-istess Kodiċi, liema artikolu jixbah ħafna dak li jitkellem dwar l-effetti tal-kondizzjoni riżoluttiva li sseħħ meta parti tonqos milli twettaq dak li ntrabtet mal-parti l-oħra li tagħmel;

Illi l-liġi trid li meta sseħħ kundizzjoni riżolutiva – kemm espressa u kif ukoll taċita – għall-każ li fih waħda mill-partijiet tonqos mill-obbligazzjoni tagħha lejn il-parti l-oħra, il-parti li lejha l-obbligazzjoni ma ġietx eżegwita għandha jedd titlob il-kundanna tal-parti li naqsitha għall-ħlas tad-danni li tkun ġarrbet minħabba tali nuqqas[23]. Dan jimplika li l-obbligazzjoni tkun intemmet mhux għal raġuni tajba mid-debitur tal-istess obbligazzjoni u mhux mill-kreditur

[20] App.Ċiv. **4.11.1987** fil-kawża fl-ismijiet ***Barbara vs Direttur tax-Xogħlijiet Pubbliċi*** (Kollez.Vol: **LXXI.i.214**)
[21] Art. 1066(1) tal-Kap 16
[22] App. Ċiv. **23.11.1962** fil-kawża fl-ismijiet ***Cole et vs Grixti*** (Kollez. Vol: **XLVI.i.515**)
[23] Art. 1069(2) tal-Kap 16

innifsu li jallega d-danni. Fil-każ fuq imsemmi ta' perit arkitett, tali danni – li jikkonsistu fix-xogħol li kien imqabbad jagħmel u li ma tkompliex – jikkostitwixxu l-*lucrum cessans* imġarrab minnu u li l-qies tagħhom jitkejjel skond l-imsemmija Tariffa;

Illi huwa stabilit li waqt li l-kriterji tal-imsemmija Tariffa jgħoddu għal dak ix-xogħol mitlub li ma jkunx laħaq sar, fil-każ tax-xogħol li twettaq qabel intemmet ir-rabta professjonali jibqgħu japplikaw ir-rati miftehma mal-klijent[24];

Illi ladarba l-kundizzjoni riżoluttiva tkun ġiet fis-seħħ u ma jkunx għadu aktar fadal il-kuntratt biex jirregola 'l-partijiet, kull prestazzjoni li setgħet saret **wara** li jkun inħall dak il-kuntratt ma tkunx iżjed imkejla skond dak il-kuntratt, imma skond dawk il-kriterji li l-liġi tistabilixxi f'każijiet fejn ma jkunx hemm ftehim espress. Għalhekk, fil-każ ta' servizzi professjonali mwettqa minn periti arkitetti, fejn tali prestazzjonijiet ma jkunux ġew espressament miftehma bejnhom u l-klijenti tagħhom, id-drittijiet jitqiesu kif stabiliti fit-Tariffa "K" tal-iSkeda "A" mehmuża mal-Kodiċi tal-Organiżżazzjoni u Proċedura Ċivili. Iżda, fil-każ tagħhom u konformement mal-aspett fiduċjarju tar-relazzjoni professjonali, skond il-Paragrafu 11 tal-imsemmija tariffa, d-drittijiet hekk dovuti japplikaw kemm jekk il-klijent jabbanduna lill-perit u kif ukoll jekk il-perit jabbanduna l-klijent. Fi kliem ieħor, jidher li, minħabba n-natura fiduċjarja tal-kuntratt bejn il-professjonista (l-perit arkitett) u l-klijent, il-kawża tal-kundizzjoni riżoluttiva konsistenti fin-nuqqas ta' twettiq tal-obbligazzjoni ma tibqax rilevanti għall-finijiet tad-"danni" mġarrba u likwidabbli lill-parti professjonista f'dan il-kuntratt. Dan iwassal ukoll għal dak lil-imħarrek, mhux mingħajr raġuni, jilminta minnu fin-Nota tiegħu u jiġifieri li perit jista', minn rajh u bla ħtija min-naħa tal-klijent, jiddeċiedi li jieqaf milli jagħti aktar servizzi professjonali lill-klijent tiegħu meta proġett ma jkunx għadu ntemm, u jippretendi l-ħlas tad-drittijiet tiegħu fuq il-bażi tal-imsemmi Paragrafu 11 xorta waħda u minkejja

---

[24] P.A. DS **3.10.2003** fil-kawża fl-ismijiet ***Perit Alexander Beżżina et vs Joseph Mizzi et noe et***

dak li seta' kien miftiehem bejnu u l-klijent bħala ħlas ta' onorarju;

Illi l-Qorti hija tal-fehma li jidher li l-limitu waħdieni għall-applikazzjoni tal-imsemmija Tariffa f'ċirkostranzi tal-abbandun min-naħa jew mill-oħra huwa biss jekk jirriżulta li l-prestazzjonijiet li dwarhom il-perit arkitett jippretendi l-ħlas ikunu saru b'mod li manifestament iqarrqu bil-klijent (per eżempju, meta jitfassal xogħol li jkun kontra l-liġi fis-seħħ) jew ikun teknikament improponibbli mad-daqqa t'għajn għal min jifhem. Dan jingħad b'applikazzjoni tal-prinċipju *fraus omnia corrumpit*, li għalhekk ixejjen il-massima li *omnis labor optat proemium*, li fuqu jidher li jissejjes il-Paragrafu 11 tal-imsemmija Tariffa;

Illi għalhekk, il-qari li jrid jingħata lill-kliem tal-imsemmi Paragrafu jwassal lill-Qorti għall-fehma li r-raġuni għaliex perit arkitett jagħżel li ma jibqax jaħdem aktar għall-klijent tiegħu ma tagħmel l-ebda bidla fuq id-dritt li jkun jista' jitlob. Fi kliem ieħor, ma jidhirx li wieħed jista' jdur għall-kriterju ta' xi "raġuni tajba u suffiċjenti" wara l-għażla tal-abbandun: u dan jgħodd kemm fir-rigward ta' abbandun mill-klijent u kif ukoll mill-perit innifsu. Jidher li dak il-Paragrafu jagħmel differenza biss fir-rigward tal-istat li jkun wasal fih ix-xogħol meta r-rabta professjonali tintemm. Fil-każ preżenti, il-Qorti tinnota li r-relazzjoni bejn l-attur u l-imħarrek ħadet xejra negattiva li, kulma jmur, bdiet tiżloq għall-agħar. Kull naħa tattribwixxi l-ħtija lin-naħa l-oħra. Madankollu, għall-finijiet ta' dan l-eżerċizzju, ma jidhirx li l-Qorti għandha għalfejn tidħol f'din il-kwestjoni. Li huwa ċar hu li, kemm l-imħarrek u kif l-attur waslu f'qagħda li jagħrfu li r-rabta professjonali (fiduċjarja) ta' bejniethom ma kellhiex futur. Kemm hu hekk, l-attur jisħaq li huwa telaq mill-inkarigu (jiġifieri, ma ġiex "imkeċċi"), filwaqt lil-imħarrek ipprova wkoll jikseb mingħand l-attur ir-rilaxx biex isib perit ieħor;

Illi għalhekk, fid-dawl ta' dawn il-konsiderazzjonijiet, il-Qorti qegħda tasal għall-konklużjoni li l-bażi tal-azzjoni attriċi hija msejsa sewwa u l-ewwel eċċezzjoni tal-imħarrek ma tidhirx mistħoqqa, u dan minħabba n-natura

partikolari tar-relazzjoni professjonali li kien hemm bejn l-attur u l-imħarrek;

Illi dwar it-talba għal-likwidazzjoni tal-kumpens dovut, din il-Qorti fliet b'reqqa x-xhieda u l-verżjonijiet taż-żewġ partijiet. Eżaminat ukoll id-dokumenti mressqa mill-attur biex jiġġustifika t-talba magħmula minnu ftit wara li ntemmet ir-rabta bejnu u l-imħarrek. Il-qagħda li toħroġ, ukoll minħabba t-teknikalita' (u l-potenzjalita' tagħha) hija waħda li l-Qorti ma tistax tieħu f'idejha mingħajr gwida aktar imdehna teknika, mingħajr ma tkun qegħda tipperikola li tasal f'konklużjonijiet li jġibu preġudizzju lil naħa jew lil oħra. Għalhekk, il-Qorti m'hijiex sejra tippronunzja ruħha għalissa dwar it-talbiet attriċi, u sejra tgħaddi għall-ħatra ta' perit tekniku biex jevalwa l-provi mressqa u, fil-parametri ta' dak li qiegħed jiġi deċiż b'din is-sentenza, jasal għal likwidazzjoni ta' dak li jista' għadu dovut lill-attur, jekk tassew dan huwa l-każ;

Illi dan qiegħed jingħad għaliex, matul is-snin kollha li l-kawża kienet qegħda tinstama' sakemm ġiet mgħoddija lil din il-Qorti kif issa presjeduta, ma kienet intalbet qatt (mill-ebda waħda mill-partijiet) il-ħatra ta' perit tekniku;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qegħda taqta' u tiddeċiedi billi:

Tiċħad l-ewwel eċċezzjoni tal-imħarrek bħala mhux mistħoqqa fid-dritt, u tiddikjara li l-azzjoni attriċi hija msejsa fuq prinċipji tajba li kellhom jirregolaw il-qagħda li nħolqot wara li ntemmet ir-rabta professjonali bejn l-attur u l-imħarrek;

Taħtar bħala perit tekniku għall-finijiet tal-ewwel talba attriċi, billi jsir eżami tal-konteġġi u likwidazzjoni ta' dritt spettanti lill-attur fil-qafas tal-imsemmija inkarigi professjonali, lill-Perit Arkitett David C. Paċe, u dan bi spejjeż provviżorji tal-attur; u

Tħalli l-kawża għar-rapport. L-ispejjeż ta' din is-sentenza jitqiesu mal-għoti tas-sentenza aħħarija.

Moqrija

< Sentenza In Parte >

---------------------------------TMIEM---------------------------------